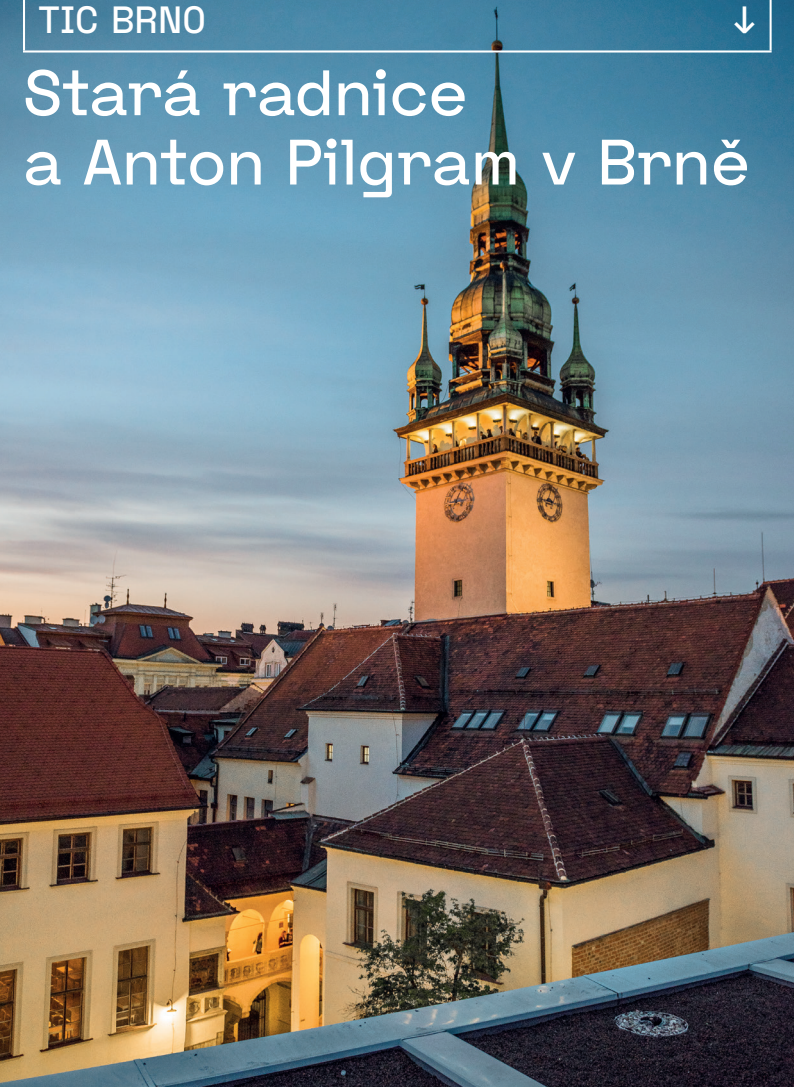

TIC BRNO

Stará radnice a Anton Pilgram v Brně

Prohlídková trasa Staré radnice

Vítejte v prostorách Staré radnice. Tato tiskovina vás seznámí s historií věže Staré radnice a jejích sálů. V objektu sídlí TIC BRNO a jeho Informační centrum pod krokodýlem.

Budova, v níž se nyní nacházíte, byla postavena již v první polovině 13. století. V té době zde stál pouze jednopatrový dům o dvou okenních osách, s nižší hranolovou věží. Do domu se nevstupovalo podvěžím, ale portálem, který se nacházel vedle věže.

Ve 13. století se stavěly především domy dřevěné. Věžní domy z pevného zdiva budovali zámožní lidé, aby ochránili cennosti před lupiči a ohněm. Původní stavitel této budovy je však dodnes neznámý.

Co však víme, je, že již před polovinou 14. století dům náležel městu a nazýval se consis-

torium. V roce 1348 byl zakoupen provaz ke zvonu, a radnice měla tedy i svůj zvon. Na radnici se konaly schůze, soudy, ve věži byly uchovávány peníze a cennosti. Postupem času byla věž navyšována a byly přistavovány a připojovány okolní budovy. Naposledy byla věž zvýšena v roce 1905, a to o 5 metrů. Věž Staré radnice je vysoká 62,66 m a vede na ni 173 schodů.

V rámci prohlídkové trasy se můžete podívat do těchto částí budovy: [Klenotnice](#), [Křístalový sál](#), [Freskový sál](#), [věž](#) a [expoze](#).

OTEVÍRACÍ DOBA		
I–III	PÁ–NE	10.00–18.00
IV	PO–NE	10.00–18.00
V	PO–NE	10.00–20.00
VI–IX	PO–NE	10.00–22.00
X	PO–NE	10.00–21.00
XI	NE–ČT	12.00–19.00
	PÁ–SO	12.00–21.00
XII	PO–ČT	14.00–20.00
	PÁ	12.00–22.00
	SO	10.00–22.00
	NE	10.00–20.00

KONTAKT
www.ticbrno.cz

VSTUPNÉ	
Plné vstupné	75 Kč
Zlevněné vstupné (studenti, senioři, ZTP, ZTP/P, děti 6–15 let)	40 Kč
Děti do 6 let	ZDARMA
Rodinné vstupné (max. 2 děti)	150 Kč
Novináři, průvodci, pedagogický doprovod, focení, kamera	ZDARMA
Turistická karta BRNOPAS	ZDARMA

Portál Staré radnice

Autorem portálu je Anton Pilgram. Po levé a pravé straně portálu vidíte postavy dvou zbrojnošů, jejichž štíty nesou znak města Brna. Výše jsou umístěny další dvě postavy městských radních. Celou kompozici završuje socha ženské postavy představující alegorii spravedlnosti z roku 1660 (dříve zde byla socha Justicia, kterou zničili Švédové). Portál je známý díky svojí legendární

pokroucené věžičce. Vypráví se o tom, že mistr Pilgram nedostal za svoji práci slíbenou odměnu, a proto naschvál ohnul prostřední fiálu portálu. Dále do areálu Staré radnice se vstupuje klenutým průchodem. V průchodu jsou umístěny další dvě připomínky známých legend – loukoťové kolo a krokodýl neboli brněnský drak.

Klenotnice

Prohlídkovou trasu sálů Staré radnice začnete v nejstarší místnosti dochované v téměř původní podobě (1. polovina 13. století). Nad vámi se kříží mohutná žebrová klenba, která se sbíhá do čtyř kalichových konzolí. Všimněte si, že ani jedna konzola není stejná a každá se něčím liší. Jedná se o sloh burgundsko-cisterciácký (gotický sloh podobný slohu románskému), se kterým se můžete setkat například v nedalekém Předklášteří u Tišnova.

Na stěnách vidíme původní výmalbu, tzv. hrubé kvádrování, kdy tahy širokého štětce bylo napodobeno zdívo z kamenných kvádrů.

V této místnosti měl svoji kancelář slavný pisář Jan, který je autorem právní knihy města Brna z roku 1343. Jedná se o nejstarší městskou knihu na celé Moravě, která se stala důležitým právním dokumentem. Kopie

knihy je umístěna ve výstavním prostoru radniční věže.

Dále se zde nacházely dvě dřevěné truhlice zdobené znaky moravských rodů. Truhlice měly tři zámky, od kterých měli klíče komorník, sudí a pisář. V truhlách byly uloženy v letech 1494—1642 zemské desky. Dnes jsou originály truhlic z 1. poloviny 16. století uloženy v Muzeu města Brna. Kopii jedné truhlice můžete vidět cestou na věž.

V bocích okenního výklenku jsou zabudovány dvě masivní lavice hradního typu (neobvyklé pro budovu radničního typu). V místech, kde stojíte, se z venkovní strany radnice nachází portál Staré radnice, který byl přistavěn v letech 1510—1511 a ozdobil tak nově proložený průjezd mezi radničním dvorem a ulicí Ostružnickou (dnes Radnickou).

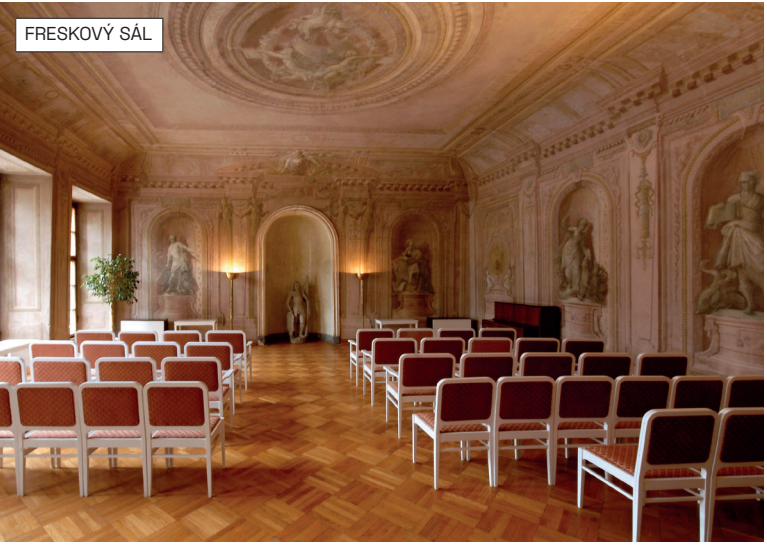
Křišťálový sál

Dalším důležitým rokem v historii radnice byl rok 1645, doba, kdy bylo město Brno obléháno Švédy a radnice byla velmi poškozena. Následovala celková rekonstrukce radnice, byly přikoupeny sousední budovy, protože stávající prostory byly nedostatečné (mnoho úředníků, mnoho spisů a dokumentů). Stavební úpravy řídil nejvýznamnější brněnský architekt této doby – Jan Křtitel Erna, který prostory zbarokizoval a místnost nově zaklenul. Jednalo se údajně o dům městského syndika (přísežný pisář u hrdečního soudu).

Dominantou sálu jsou tři původní křišťálové lustry z 1. poloviny 19. století, vyrobené

v Kamenickém Šenově. Díky své vynikající akustice je sál využíván ke koncertům, svatbám a jiným společenským akcím.

V roce 1850 bylo k Brnu připojeno celkem 29 obcí. Budova přestala zcela vyhovovat, nebylo možné rozšiřovat ani navyšovat. V roce 1873 město zakoupilo Zemský dům na Rybném trhu (dnes Dominikánském náměstí), kde sídlí od roku 1935. Od tohoto roku v Brně rozlišujeme Novou a Starou radnici.

Freskový sál

Budova, v níž se nachází Freskový sál, byla ke stávající budově Staré radnice přistavěna v letech 1587—1588 a propojena arkádovou pavlačí, po které jste přišli, osazenou kamennými štíty s namalovanými znaky. Stavbou byli pověřeni italsí stavitelé Antonio Silva a Pietro Gabrí.

Původně zde byly stěny i strop obloženy dřevem. Z bezpečnostních důvodů byly dřevěné obklady v roce 1789 strženy a v roce 1790 nahrazeny stávající klasicišní výmalbou. Autorem výmalby je Josef Winterhalter mladší. Jedná se o tzv. grisaillovou malbu, která byla prováděna v odstínech šedé či hnědé.

Kolem sebe vidíte iluzi pilastrů, římsy a okenních výklenků se sochami. Fresky zobrazují ctnosti soudní moci.

Hlavní stěnu naproti vchodu do sálu zdobí nápis FUNDAMENTUM (panovník je základem všeho podstatného). Nad římsou vidíte postavy Pokoje a Spravedlnosti líbající zeměkouli. Dva delfíni upozorňují na dobrotu panovníka.

V iluzivních nikách jsou zobrazeny temperamenty:

→ SERENITAS (jasno) – muž s mečem v ruce, u nohou stojí lev, popsán jako Arenuus – cholerik, který skrze svůj meč (zákony) rozetne i ty nejsložitější případy.

→ AEQVITAS (spravedlnost) – postava staršího muže s knihou v v ruce, opřená o kamenný sokl, představuje Arctatuse – melancholik, který porovnává jednotlivé skutky a jejich následky, rozplétá lži a díky jeho radám jsou zákony správně uplatňovány.

→ MODERATIO (umírněnost) – postava pastýře s kloboukem v ruce drží pastýřskou hůl a u nohou mu stojí dvě ovce,

představuje Moderatus – flegmatik, který je znakem dobroty beránka, zháší pochoďeň sporu, potírá úklady a stranickost.

→ BONITAS (dobrota) – postava kráčejíci po květinách s rohem hojnosti představuje Aguus – sangvinik, který je mírumilovný, snášenlivý a představuje i štědrost.

→ INQVISITIO (pátrání) – postava má podobu Minervy, která ze sebe strhává ovčí roucho. Poslední postava je označena jako CONSILIUM (rada).

V centrálním kruhovém poli na stropě vidíte postavy andělů s trubkami obklopené věncem květin. Na praporech trubek jsou dnes obtížně čitelná písmena SPQB (SENATUS POPULUSQUE BRUNENSIS – senát brněnského lidu).

Na malbě nade dveřmi jsou zachovány postavy dvou géníů, kteří symbolizují trest nebo odměnu a stráží Spravedlnost. Jeden drží pouta, hůl a oprátku. Druhý drží mimo jiné vavřínový věnec.

Skleněné dveře do sálu byly vyrobeny liitou technikou (sklo nalito do formičky a zastříženo – puntíky uprostřed). Na dveřích si všimněte nápisu F III – cisář Ferdinand III. Habsburský povýšil městský znak, neboť město Brno uchránilo město Vídeň před Švédy, a proto se brněnský znak objevil na hrudi dvouhlavého orla, dostal písmeno F a římskou III.

Tři barevné vitráže před Freskovým sálem jsou inspirovány výjevy z právní knihy pisáře Jana. Vitráže pochází z hutě v Innsbrucku a byly zasazeny do renesanční pavlače v roce 1894. Na stěně vidíte torzo renesanční malby ze 16. století. Vidíte na ní tehdejší město Brno, znak města Brna a moravskou orlici.

Věž a expozice ve věži Staré radnice

V rámci prohlídky areálu můžete vystoupat na věž Staré radnice, která je vysoká 62,66 m a vede na ni 173 schodů. Místnost těsně pod věží si vzali na starost historik Michal Konečný a architekt

a grafický designér Martin Hrdina. Vnikla zde moderní expozice, ve které se seznámíte s osobou stavitele, sochaře a architekta Antona Pilgrama.

Šifrovací hra Tajemství Staré radnice

Během celé prohlídky si můžete zahrát šifrovací hru Tajemství staré radnice. Hra, ke které je potřeba mít chytrý telefon, vás provede sedmi stanovišti. Ta jsou rozmístěna nejen po Staré radnici, ale i ve věži tak, abyste si užili i výhled na Brno.	MÍSTO STARTU IC pod krokodýlem, Radnická 8 CENA Šifrovací hra je v ceně vstupného na věž a do sálů Staré radnice.
---	---

GOTOBRNO.cz

Vydavatel: TIC BRNO, p.o.

Text: TIC BRNO,p.o.

foto: Michal Růžička, Muzeum města Brna –
Michaela Budíková

TIC BRNO, p.o. finančně podporuje
statutární město Brno.

2020

www.ticbrno.cz

www.gotobrno.cz